

Шормо эл, порымлык да гым бер!

48-ше (3332) №,
2017 ий 25 ноябрь,
шуматкече.

ЯМДЕ-ЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

Какшан үмбалне – күсле йүк

18-19 ноябрьште Национальный президент сымыктыш школышто «Самырык-влакын усталык шонанпылышт – Йонгалт, күсле, Какшан үмбалне» III тўнямбал конкурс эртен.

М.СКОБЕЛЕВЫН фотожо-влак.

Конкурсш 30 солист да 20 коллектив (чылаже 200 ен) толыныт. Мастерлыкштым Татарстан Республикасысе искусствын заслуженный деятельже, профессор В.И.Яковлевын вуйлатыме жюри аклен. Ох, кузе нунылан неле лийын сенгышым палемдаш! Фестиваль-конкурс годымак «Аялга» (Буратий), «Журавка» (Саратов область) ансамбль-влак концертым ончыктеныт, Моско гыч толшо самырык музыкант-влак цимбалы дене шоктеныт. А цимбалыже мо тыгай? Тиде марий күсле гаяк семүзгар. Мастер-классыште йоча-влак тыгак бандура, ятага, татар күсле дене палыме лийыныт. Уна-влак Т.Евсеев лўмеш национальный да Йоча пагыт музейлашке экскурсий дене миеныт, Йошкар-Олам ончен коштыныт.

Күсле дене шоктым концертыште кө лийын, тудо пала: тыгай годым залыште шып-тымек шога, лач күслен кылже вичкыж-вичкыж семым луктеш. Моткоч сайын йонгалтеш. Колыштнеда гын, IV фестиваль-конкурсш тендам пагален вучат.

Л.СЕМЕНОВА.

ГРАН-ПРИ ДЕНЕ ПАЛЕМДАЛТЫНЫТ:

- ◆ Цимбалы дене шоктышо ансамбль, Москва (вуйлатыше - Д.Н.Кукушкин).
- ◆ Курыкмари район Микрак йоча сымыктыш школын күслезыже-влакын ансамбльышт.
- ◆ «Күсле» йоча образцовый ансамбль, Национальный президент сымыктыш школ (вуйлатыше - Е.И.Васютина).

2018 ийын I пельжлан подписке тургым кая. «Ямде лийым» «Почта России» каталогшто муыда. Почто гоч газетым Марий Элыште, Пошкырт ден Татарстан кундемлаште налаш лиеш.

1-10 декабрьште подписке декаде эрта. «Ямде лийлан» шулдырак ак дене возалташ лиеш!

23-24 ноябрьште Т.Евсеев лўмеш национальный тоштерыште Евсеев лудмаш лийын. Юл кундемсе түрлө республик гыч толшо 88 шымлызе шым секцийыште пашам ыштен.

Подписке тургым эрта.

Увер выр-выр

Эн ушан - «Ушан»

Кубокым «Ушан» команде сөген налын (вуйлатыше-влак: марий йылмым да литературым туныктышо З.А.Волкова, ИКН-ым туныктышо С.В.Таныгина).

Йошкар-Олаш уш-акылжым тергаш индеш команде толын: «У вий» (Марий Турек, Сардаял шк.), «Ургаш еш» (Советский, Ургаш лицей-интернат), «Ал ўжара» (У Торъял район), «Чолпан» (1-ше №-ан Морко шк.), «Маска тукым» (Медведево район), «Марий улына» (1-ше №-ан Шернур шк.), «Л-Юзывий» (Медведево, Руэм лицей-интернат), «Ушан» (Советский, Ушнүр шк.), «ВийАр» (Йошкар-

Сенгыше-влак:
 II вер - «Чолпан» (вуйлатыше-влак: марий йылмым да литературым туныктышо С.В.Никитина, ИКН-ым туныктышо Э.П.Архипова);
 III вер - «Ургаш еш» (вуйлатыше: марий йылмым да литературым туныктышо Р.Ю. Яништова).
 Эн мулло капитан - Сардаял школын тунемшыже **Ольга БУДЕННАЯ.**

17 ноябрьште Республикысе марий тўвыра рўдер «Мунло» интеллектуал марафоным кумшо гана эртарен. Тудо Марий Эл Республиклан пўлеклалтын.

Ола, 14-ше №-ан гимназий).
 «Йодыш-влак онгай, тунемшылан келшыше лийыныт», - каласыш У Торъял районын команджым вуйлатыше Лидия Анатольевна Янгабышева. Тиде команджыш (пурла снимкыште) Тошто Торъял ден Токтарсола школ-влакын тунемшышт Ксения Романова, Дима Смирнов, Катя Репина, Диана Зайцева, Илья Глушков ушненыт. «Ме 4-ше верым налынна, - мутланымашке ушныш командын капитанже Настя Петухова. - Кумылна волен огыл, вет ынде

Р.НИКОЛАЕВАН фотожо-влак.

марафонышто темлалтше йодыш-влаклан вашмутым сайын палена».

А.ЭМАНОВА.

«Калык йўла чоныштем ила»

Тыгай пайрем Сенькан школышто визымше гана эртен.

Медведево районысо лу школ гыч погынышо ўдыр-рвезе-влак, ныл командылан шелалтын, ныл студийыш-

Кидпаша те

студий кажнын кумылжым савырен. В.А.Епрушкина куэ кумыж гыч пийым, фоль-аралтышым ышташ туныктен. В.Л.Пахмутова ден пырля онгырым келыштареныт. Марий курчак-аралтышын вийже нерген А.В.Смирнова каласкален.

«Эренер» ансамблын мурызыжо К.Л.Яковлева дене пырля марий калык мурым муреныт. Моло студийыште Сенькан школын туныктышыжо да «Кече» йочасадын воспитательже-влак пашам ыштеныт. А.П.Тихонькина эрвелмарий, курыкмарий, тошто марий куштым сем-влак почеш тавалташ таратен. «Арня», «Кучыктыш», «33», «Маска, меран, рывыж» калык модыш-влак дене Е.В.Васильев да Н.И.Смирнская модыктеныт.

Пайрем мучаште кажне команде мастарлыкшым ончыктен. Марий кундемшыте илыше тўрлў калыкын икшывыже-влак, сескем гай чолгыжын, тўп калыкын йўлаж деке шўмангыныт.

Авторын фотожо.

Л.ГРИГОРЬЕВА.

26 ноябрьште спорт ориентирований дене «Марий азимут» республиканский таңасымаш лиеш. Тунемше-влак Йошкар-Оласе «Спартак» ФОК воктене погынат.

Йўратыме туныктышем

Историй предметым куанен тунемам. Тудым Вячеслав Николаевич Васильев вўда. Урокышто пеш онгайын каласкала. Тўрлў исторический факт негызеш кино-влакым ончыкта.

Диана ДМИТРИЕВА, 7-ше класс. Морко, Коркатово.

Пүртүсүмүрө

2017
ГОД ЭКОЛОГИИ
В РОССИИ

Йошкар-Оласе Карл Либкнехт урем, 64-ше пöрт воктеч эртен кайыме годым эре йоча йүк-йүаным колаш лиеш. Тыште Республикысе йоча экологий да биологий рүдер верланен. Ешартыш шинчымашым пуышо педагог, методист **Е.В.ЧУЛКОВА** (снимкыште) тудын пашаж дене палдара.

ЭКО-УРОК

Рүдерна эре вуча

- Елена Владимировна, мутланымашнам школ лесничестве нерген йодыш гыч тўналнем. Каласкален пуыза.

- Тачысе кечылан Марий Элыште 32 школ лесничестве пашам ышта. Чылаже 583 тунемшым авалтыме. Ыштыме базовый организаций пелен чодыра поянлык

опорно-ресурсный площадкылаште тыршыше педагог, Юлтех университетын преподавательже-влак практике да теорий, шымлыме, умылтарыме паша дене шинчымашым пуэныт. Тыгак кажне районышто йыргешке үстел-влак эртенит, 131 йоча ден кугуен-влакым ушенит.

- **Тышто мо нерген канашенда?**

- Кум йодышым канашыме: тиде ешартыш естественно-научный образованийын виянмыже, Йоча экологий да биологий рүдернан пашажым радамлымаш да кажне районышто базовый организацийым палемдымаш.

Педагог-влаклан «Вүдым аралыза» да «Айдеме да чодыра» кок программыв темлыме. Ме методический полышым пуаш ямде улына. Толза, рүдерын омсаже эре почмо.

Н.СЕМЕНОВА мутланен.

«Айдеме. Пүртүс. Усталык» республикысе конкурс годым.

кабинетым почаш шонена. Вара тиде кабинет чодыра дене кылдалтше просветительский рүдерыш савырнышаш. Йоча рүдерна экологий дене шинчымашым шарыме шотышто федеральный инновационный площадкылан шотлалтеш. Тыгайже республикыште икте веле.

- **Тений «Чодырам аралымаш» («Охрана леса») АНО дене пырля «Чодыра активист-влакын школыштым» эртаренда. Тидын нерген рашрак умылтарен пуыза.**

- Тиде школ «Чодыра активист гыч чодыра лидер марте» проектын икымше этапшылан шотлалтеш. Проект Россий Президентын грантшым сенен налын. Тыге 13 гыч 30 октябрь марте эртыше очно-заочный школыш республикысе 76 школ гыч 682 тунемше ушнен. Нунылан

Школ лесничестве-влакын пашаштым виянден колташ ныл опорно-ресурсный площадкым ыштыме:

- ✓ теорийлан эгертен ямдылалтмаш – Медведево район Куяр школ. Вуйлатыше – Марина Вячеславовна Александрова;
- ✓ шымлымаш паша дене – Советский район Ронго школ. Вуйлатыше – Любовь Витальевна Жданова;
- ✓ практике паша дене – Медведево район Шойбулак школ;
- ✓ просветительский паша дене – Медведево район Знаменский школ. Вуйлатыше – Наталья Гурьевна Горячева.

1948 ий 29 ноябрьыште Пүртүсым аралыме тунямбал ушемывым ыштыме. Ушем 82 кугыжанышым, III правительстве тонежым, правительственный огыл 800 утла организацийым, тунямбалсе 181 эл гыч 10000 наре шымлызе ден экспертывм уша.

Телын унаже

«Кугу Какша» заповедникын научный пашаенже **Геннадий Алексеевич БОГДАНОВ** каласкала:

– Йүштө толмо дене марий мландыште илыше кайык-влак шокшо вельш чонештат гын, йүдвелнырак илыше-шамычше, лышташ-влак йоген пытымеке, Марий Элышке толыт. **Ош тумна, ош ирмузо, лапландский корныгайык, тундрысо куэгазыля, роңгыж** шуэн вашлиялтше кайыклан шотлалтыт, сандене нуным

шонымо семын ужаш ок верешт. **Ильвивуй, куэгазыля, өрш, пуночка** чүчкыдын койыт.

Өрш шукулан палыме. Чевер тусан узо өрш вигак шинчалан перна, а ава өршын онжо куэрен тусан. Шөрван, ваштарын нөшмыжым луктеден кочкеш. Умаште Марий Элыште сур тусан өршым

ужаш логалын. Такшым ты кайык Сибирьыште да Мундыр Эрвелне ила.

Куэгазыля куэрлаште, нөлперыште вашлиялтеш. Нине пушенге-влакын кичкыштым чунга. Пасу тұрыштө, шүкшудо кушмо верлаште кочкышым кычалын чонештылеш. Куэгазыля сур-күрен тусан, сангаштыже, онгыштыжо, чурийыштыже кына пале уло.

Мланде кылмымеке, лум вочмеке, **пуночка** чонештен толеш. Шыже вургемжым телымсылан алмашта: шем корнан шышталге-нарынче тусшым шем корнан ошалге тусыш вашталта. Тудо корно воктене, пасушто ила. Шудо кичкым кочкеш.

Мотор тусан шурка вуян **ильвивуй** эн ондак толеш. Изирак тўшкашке (20 наре кайык) погынен, чодыра, ял еда кочкышым кычалын чонештылыт. Поланым, пызлыгичкым кочкыт. Лум вочмеке, нуным олаште ужаш лиеш. Тунам тўш-кашт кугемеш: 50 гыч 500 наре кайык погына.

Чеверын, шыже

Уремыште йүштө лие, мланде кылмен, икымше лум возын. Кече шылын, юзгунам веле, мемнам пыл кокла гыч ончалын, изишак шыр-

гыжеш, тунамак ала-куш йомеш. Кайык-влак шыпланеныт, лачак корак да пөрткайык веле йүкланат. Пушенге-влак вуйыштым сакеныт. Нунын лышташышт мардеж дене йоген пытеныт, йүштө телын толмыжым шижын ойгырат.

Яна ВЕДЕНКИНА.
У Торъял, Кузнеч.

Сүретыште мыняр кайык?

Российысе калык фронт РФ Пүртүс министерстве дене пырля Российысе ола-влакын экологий арулыкыштым тергеныт. Йошкар-Олана лу ару ола коклашке логалын.

Чеве рона

Рывыжиге палдара

Палыме лийза, тиде проехидна, Индонезийыште ила. Кужу йолан, кечалтше кужу тыртыш неран, иманянлык. Нерже мландым пургедаш ышталтын, йоратыме кочкышыжо – йыл. 45-77 сантиметр кужытан, 5-16 килограмм нелытан.

Проехидна – млекопитающий, но муным мунча. Муныжым могырысо сумкашкыже пышта, 10 кече гыч тусшеч иге лектеш.

«Мланде – мемнан суртна»

Тыгай экологий программе почеш Оршанке район Кугунур школ пашам ышта. Биологийым туныктышо Р.М.Козлован (снимкыште) вуйлатымыш почеш, тунемше да педагог-влак тўрлў пашашке ушнат.

– Эн оңайлан «Экологий плакатым аралымаш» конкурсым шотлыман. Таңасымашке кажне класс ушна, тўрлў семьи плакатшым арала, – каласкала Раисия Михайловна. – Пушеңгым шындыме акцийым эртарена. Тений у стадион йыр тўрлў вондерым шындына.

Школ пеленысе 20 сотык кумдыкышто йоча-влак тўрлў пакчасаскам, пеледышым ончен куштат. Самырык юннат-влак опытым эртарат. Тўрлў кушкылым кунам да кузе ўдаш, шындаш кўлмым эскерат.

«Ару села» акций йўлаш пурен. Ача-ава, йоча да туныктышо-влак, пырля погынен, арулыкым эскерат. Кажне кенезым памаш-влакым эрыктат.

Шымлыме пашашт дене Республикысе йоча экологий да биологий рўдерын увертарыме конкурслашке ушнат.

Оля Черемуш-кина ден Марина Захарова «Айдемын тазалыкше да пўртўс» теме дене огай пашам возенят. Настя Помогаева кушкыл ўйын качествыжым эскерен, районышто сенгыше-влак радамыш лектын. Тая Михеева чайым шымлыме пашаж дене тений таңасымашке ушнен.

Р.М.Козлова кугурак класслаште экологий дене элективный курсым вўда. У шинчымашым налмек, тунемше-влак изирак-шамычлан тўрлў конкурсым, викториным эртарат. Йоча-влак вершўрысў пўртўсым шочмо сурт семьинак пагален илаш кўлмым раш умылат.

Л.ГРИГОРЬЕВА.
А.ЭМАНОВАН да школ архив гыч налме фото-влак.

ЭКО-ЙОЛГОРНО

Маша

Мария Якимова (снимкыште) 2-шо номеран Шернур шко-лышто 5-ше «В» классыште тунемеш. Тудо поро да тыматле ўдыр. Чыла предмет дене сай отметкым налеш. Яра жапыште куштымаш кружокыш коштеш. Машалан пўртўсышто лияш келша. Йўратыме пушенгыже – пызле. «Тудын воктеныже вийым налаш», – оила Маша.

С.А.РОСЛЯКОВАН фотожо. тўналыт.

Республикысе йоча экологий да биологий рўдерыште самырык

шымлызе-влаклан «Человек. Природа.

Творчество» республиканский конкурс эртен. Тушко 45 ўдыр-рвезе ушнен. Шке ийготыштлан келшынын, тўрлў номинацийыште таңасенят.

5-6-шо класслаште тунемше-влак коклаште сенгышыш лектынят: I вер – Мария Галочкина (Медведево, У Арбан); II вер – Анна Михайлова (Волжский, Шарача); III вер – Александра Куприянова (Йошкар-Ола, 13-шо №-ан шк.).

7-11-ше класслаште тунемше-влак коклаште: I вер – Полина Подоплелова (Политехнический лицей-интернат); II вер – Екатерина Торбеева (Волжск олесе экологий рўдер); III вер – Василиса Свинко (Политехнический лицей-интернат).

Сенгыше-влак Всероссийский конкурсышто таңасаш

Шымлымаш пашана

Максим МИХАЙЛОВЫН сўретше. Волжский, Сотнур.

Л.НИКОЛАЕВА ямдылен.

Кайык үстел ямде!

Кодшо каныш кечылам мый Кукмарий ялыште Кэртаренам. Рушарнян эрдене эрак Сергей кочам помыжалтарыш: «Кынеш, уныкам, кайык үстелым төрлаш кўлеш», – мане. Ковамын кўэштме шокшо мелнажым кочкымат, уремыш чымалтым. Кочам кайык үстел-влакым рат дене волтенат оптен. Мый изи чатка выныкым налым да чыла кормушкым эрыктышым. Вара кочам дене коктын мөнгеш пушенгыш сакалышна. Тушко коя падырашым, пырчым пыштышна.

Ынде телым кайык-влак шужен илат манын ом ойгыро. Кажне каныш кечын ялыш толаш тўналам да нунылан кочкышым пыштем. Кочмыверыш эркин-эркин түрлө кайык погыныш. Кочам дене куанен ончен шогышна.

Аня ЯМИДАНОВА.

Советский посёлко.

Эше мый авамын возымо почеламутшым шарналтышым:
«Ломбо уки коклаште
Картон яшылык кечылтеш.
Шўраш, пырче да коя –
Үстел чеслан пеш поян.
Йошкар онан чевер өри
Үстелтөрыштө ок өр.
Моло татже-влак воктек
Толын шуо шогертен...»

Айста модына

«Зоопарк»

Тиде модышыш шуко йоча ушнен кертеш. Икте тўналеш: «Таче зоопаркыште лийына», – манеш, вара могай янылыкым ужмыжым ойла. Мутлан, «Таче зоопаркыште лийына, тушто тигрым ужына».

Вес йоча икымше модшын ойлымыжымак ойла да эше вес янылык лўмым ешара. Кө янылык лўм-влакым шарнен огеш шукто, йонылыш лиеш, тудо модыш гыч коранеш.

Кужу шыже – кужу тельлан.
Калык пале.

15 ноябрь гыч

Марий Элыште

«Вўдысö лўдыкшы-

дымылык месячник» эрта.

Тўн шонымашыже – телым вўд ўмбал-

не шкем кучен моштымо нерген

умылтарымаш. Месячник годым спе-

циалист-влак тўшкан колым кучымо верлам

тергат. Ийын кўжгытшө нерген калыклан

увертарат. Ий ўмбалне шкем чын кучымо

да, азапыш логалмеке, мом ышташ күлмө

нерген школлаште урокым эртарат.

Ушан тумна

Эмлыше пушенге

Изиэм годым мыланем ачай эмлыше пушенге нерген йомакым каласкален.

Ик шонго черле кочай кожлашке понгым погаш каен. Кугу пушенге деке миен лектын, энертен шогалын. Пушенге кенета айдеме йилме дене кутыраш тўналын: «Кочай, тыйын шўмет коршта. Мыйын лышташем коч!» Коча лышташым пурлын, шўмжө корштымым чарнен. Шонгыен, корзинга тич понгым поген, мөнгыжө пörтылын. Пүртүсыштө айдемым эмлыше шудо, пушенге, саска шуко. Йоча-влак, те нуным паледа?

Юрий ОСИПОВ,
5-ше «А» класс.

Йошкар-Ола, 1-ше №-ан школ.

Койышан шыже

Кундемшытына шыже озалана: то йўр йўрын кая, то лум койылалта. Ош лум пырче-влак пörдын-пörдын йогат да тунамак шулен пытат. Шукерте огыл игече йөршын вестўрлө ыле. Ончыч лум пырчын-пырчын возо, а вара игечын пуйто ушыжо кайыш: пушенге-влакым йўштө мардеж лупшыш, а лумжо чарныде йогыш да писе мардеж дене лугалте. Ик жап гыч уремыште шып лие. Ындыжым пушкыдо лум олмеш луман йўр тўнале. Шыже тебе могай койышан.

Аня ЯКИМОВА,

8-ше класс.

У Торъял,

Тошто

Торъял.

Йўдым
вочшо лум кая
гынат, йөршеш ок
пыте.
Калык пале.

Газетым Печать да мас-совый коммуникаций шотышто федеральный агентствын финан полшымыж дене лумко.

Изиэм годсылак вүчкет

– Изи-и падыраш улат ыле, – кидше дене ончыкта авам. – Ынде кушкын шуынат. Жап писын эрта.

Авам деч тыгай мутым колам да йоча годсо шарнымаш-влак ушышкеш пурат. Йочасадыш коштмо пагыт: ачам-авамлан

пашаш каяш күлеш, а мый уло кертмын

шортам, авам почеш куржам. Кастене малаш возына, авам воктекем толеш, шыман ондалеш да ойла: «Айда, ўдырем, коктын йомакым шонена». Пырдыжыште кечыше сўретысе пеледыш нерген йомакым мый тўналам, тудо умбакыже каласкала – тыге мален колтем.

Но йоча жап эрта, мый школыш каем: ик кидыштемже – гладиолус аршаш, а вес киде-мым тый кученат, авай. Чыла лўдмем йомын. Кызытсе самырык илышыштемат вўден кайыметым шижам. Каникул шумек, ача-авамын шочмо Шенше селашке ешге каенна, вет тушто авамым аваже, мыйын бобой (ковам) Гранатова Раисия Павловна, вучен.

Ынде мый кугу улам, пашам ыштем, эре воктенет улам, коклаштына ўчашымашат лиеда. Изиэм годсылак, вўчкалтен, «Молодец, ўдырем» манметым чўчкыдын колам. Тыйын пиалан улметым шижын, меат, эргыч ден ўдырет, пиалан улына.

Наталья СЕМЕНОВА.

Саламлена Лўмгече

«Ямде лий» газетын тўн редакторжо Лидия Васильевна СЕМЕНОВАМ 55 ияш юбилейже дене шокшын-шокшын саламлена!

Уло шўм-чон дене тыланена:

Эр кечым куанен вашлий,

Кужу ўмыран тый лий.

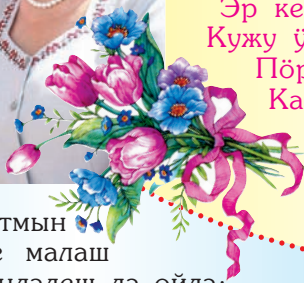
Пўрт тич пиал озаланыже,

Кажне кече куанлын эртыже,

Йомжо, шулыжо ойгет,

Куан дене темже илышет.

«Ямде лий» газетын коллективше.

Авам фермыште ушкалым онча. Мыят югунам полшаш коштам. Тудо пеш поро, йўкшў шыма. Яа жапше годым пижым, носким пидеш.

Маша ИВАНОВА.

Авамын лўмжў – Жанна. Тудо чыве фермыште пашам ышта. Авам пеш тамлын кочкаш шолта. Тудын когылыжо пеш пушкыдо да тутло. Кастене кидпашам ышта.

Людмила КАЛИНИНА.

Параньга, Матародо.

Авам поездыште проводницылан пашам ышта, ятыр олаште лийын. Мыланем Барнаул, Москва, Канаш нерген каласкален. Тудо шкенжын пашажым йўрата. Мўнгыштў улмыж годым коктын книгам лудына, сўретлена, модына, тўрлў пашам ыштена – эре пырля улына.

Анна ТИМОФЕЕВА, 4-ше класс.

Волжский, Пўтъял.

Аван кечынже ме аваланна поро мутым да кугу таум ойлена. Пенгыде тазалыкым, кужу ўмырым, пиалым тыланена. Кеч-кушко ўрдыжкў кайымеке, ава деч посна йўсў. Шарныза, илышыште ава – эн шерге, лишыл айдеме.

Катя ЕГОРОВА.

Морко, Энерсола.

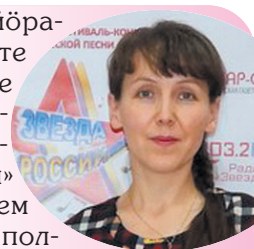

❁ 26 ноябрь – Аван кечыже

Мый мураш пеш йўратем. 5 ноябрьыште Йошкар-Олаште эртыше «Российын шўдыржў» фестивалыште мастарлыкем тергышым. «Мыйын Россием» мурым йонгалтараш сылнысем вуйлатышем Е.П.Рослякова полшыш. А 3-шо классыште тунемше Артур изам тиде кечынак шахмат да шашке дене турнирыште икымше верым налын. Сенымашна-влакым ме У Торьял школышто фельдшерлан тыршыше Светлана аваланна пўлеклена да Аван кечыж дене саламлена!

Анна ЕРОСЛАНОВА, 2-шо класс.

У Торьял школ.

Авамын лўмжў – Катя.

Тудо черкыште пашам ышта, кочкаш шолта. Авам пеш шыма, ласка. Мый тудым чот чаманем да пашам ышташ полшем.

Рома ЯТМАНОВ.

Морко, Арын.

Авам изи аш ўжаре-онча.

Тўрлў сомылым

ыштен шукта.

Кунам жапым

муэш? Кузе ок

нойо? Мыят мом

кертмым ышташ пол-

шем. Шўжаремлан

книгам лудам,

вара тўрлў модыш

дене модык-

тем. Авам мыйым

мокталта.

Карина КРАСНОВА, 2-шо класс.

Морко, Коркатово.

Конкурс

Икымше сенгыше

«Шочын пакчаштем» фотоконкурс-сын икымше этапшым иктешлена. Газетнан 38-41-ше номерлаштыже савыкталтше фото-влакым «ВКонтакте» соцсетыште «Ямделий» – марла йоча газет» тўшкашке йўклымашке лукмо. Чылаже 651 ег йўклен. 3-шо номеран Советский школын 4-ше классыштыже тунемше Аня Ямиданован фотографийже 322 еглан келшен.

Аня – икымше этапнан сенгышыже!

Пöлекым редакцийыш пурен надман.

Йўклымаш умбакыже шуйна. Моло фото-влакым аклымашке ушныза.

Кенезым шарналтен

Умаште шыже,
Олык мучко коштын,
Пеледыш нöшмым йыр үден.
Вара кенез,
Йочала воштылын,
Леп-леве йўрым
Ложгыктен.

Пеледыш ылыжын мочоло!
О, икте весыж деч сöрал!
«Буратино» йочасадыш
кошшто икшыве-влак.
Татарстан, Муслюм,
Марий Пöлер.

Куд
знак гыч
шогышо тўрлө-
тўрлө цифран
ик числам возо.

Авана могай?

Буква-влакым
верыш-
кышт
шынден,
пале мут-влакым возыза.

Е	М	Ы	Т	С	В
Ш	Ы	М	А	А	Е
П	М	А	Р	Й	С
О	О	Т	Ö	Й	Е
Р	О	О	Р	А	Л

ОПОР, ЫМША, АСЕЛВЕ,
ОТРОМ, АЙС, ЕМОЙАРТЫ.
Нине мут-влак филвордышто
шылыныт. Кычалза!

Фая БЕЛЯЕВА, 6-шо класс.
Оршанке, Кугу Öрша.

**ВОТ ВЕТ,
КУЗЕ ВЕТ**

– Микале,
ш к о л ы ш т о
тыланет мо
вара эн чот
келшыш?
– Парентге немыр
ден котлет.

Сүретыште нине предмет-влакым му.

Изи маймыл
пеш шужен.
Тудлан
банан
деке
кўчык
корным
муаш
полшо.

₪9186
:shwtov
nvtчpоp
nэгән vгэп

Тушто Корно кок
могырышто
акак-шўжарак илат – иканат
ваш огыт лий.

Индекс: Марий Элыште,
Пошкырт ден Татарстан
кундемлаште - П4696.
Тираж 1000 экз. Заказ 2406.
Формат – А-4-8.
Директор-тўн редактор
Л.В.СЕМЕНОВА.

E-mail: yamde_lii@mari-el.ru,
yamde_lii@mail.ru
Сайтын адресше: yamde-lii.ru,
Тел. 45-25-49(факс);
45-22-82.

выктыме. Типографийын

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК:

Марий Эл Республикы-
се культур, печать да
калык-влакын пашат шотышто
министерстве, «Ям-
делий» газет» кугыж-
аныш унитарный казенный
предприятий.

Газетым редакцийыште погымо да верстатлыме,
«СТРИНГ» ИПФ ООО-што ямде оригинал-макет гыч са-
адресше: 424006, Йошкар-Ола, Строитель урем, 95.

Газетым Массовый коммуникаций
сферыште да культур наследийым арал-
лымаште законодательством шуктен шо-
гымым эскерыше Федеральный службын
Приволжский федеральный округысо уп-
равленийыштыже регистрироватлыме.
Номер – ПИ №ФС 18-1999,
2005 ий 10 февральыште
пуымо.

0+

Печатьыш пуымо жап – 14-00,
фактически – 13-00.
Ак – кутырен келшыме
почеш.

Авторын да редакцийын шо-
нымашыш тўрлө лийын кер-
тыт. Серыш-влак мөнгеш огыт
коллат.

Редакцийын да издательын
адресше: 424006, Йошкар-Ола,
СССР Вооружённый Вийын 70-ше
идалыкше урем, 20.